

FOR ART'S SAKE

เสริมคุณ คุณาวงศ์

เจ้าของบริษัท CMO กรุ๊ป เสริมคุณ คุณาวงศ์ เป็นหลักฐานที่ยืนยันว่าคนเรานั้นเป็นได้หลายบทบาท ซึ่งอาจเหมือนหรือต่างกันสุดขั้วก็ได้ เสริมคุณเป็นผู้บริหารเจ้าของกิจการมหาชน เป็นผู้สะสมงานศิลปะ เป็นผู้ก่อตั้งมิวเซียม และเป็นศิลปินด้วยตัวเขาเอง เราไม่แน่ใจว่าเขาแบ่งเวลาอย่างไร

“เวลาผมมีเยอะแยะ (หัวเราะ) ถ้าเราอยากทำมันก็ทำได้” เสริมคุณเปิดห้องทำงานคุยกับเรา ในออฟฟิศที่สวยงาม สวมคาร์ร่าลือ และในบริเวณเดียวกันนี้ยังเป็นศูนย์ประติมากรรมกรุงเทพ ที่แสดงงานปั้นระดับมาสเตอร์พีซที่เขาเก็บสะสมไว้ถึง 200 ชิ้น โดยเปิดให้สาธารณชนเข้าชมฟรี

“ผมเห็นว่าจิ๊กซอว์วงการศิลปะยังขาดอยู่หลายชิ้น ผู้ผลิตงานศิลปะเราไม่ขาดนะ ประเทศเราอุดมสมบูรณ์ด้วยศิลปิน ผู้ซื้อก็มี แต่ยังไม่กว้าง และผู้ส่งเสริมศิลปะอย่างมิวเซียมหรือแกลเลอรียังไม่มากเท่าที่ควร รัฐไม่ได้ให้เจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้อย่างที่ควรจะเป็น เอกชนที่อยากทำก็ต้องทำเอง อย่างศูนย์ประติมากรรมของผมปีนี้ก็เป็นปีที่ 12 แล้ว ให้บริการนักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยว นักสะสมมีมาจากทุกประเทศ ผมถือว่าเป็นเหมือนห้องรับแขกของศิลปิน”

ภายในห้องรับแขกของศิลปินนั้น มีงานประติมากรรมแทบทุกสมัย ตั้งแต่พระพุทธรูปสมัยทวารวดี สุโขทัย อยุธยา ฯลฯ เริ่มต้นศิลปะสมัยใหม่ด้วยรูปปั้นรัชกาลที่ห้าฝีมือเขาเร่ ฟานตาควิโอดติ จนถึงรูปปั้นสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อนุสาวรีย์ที่อาจารย์ศิลป์ พีระศรี ปั้นเพื่อทดลองงาน ซึ่งเสริมคุณได้นำต้นฉบับปูนปลาสเตอร์มาหล่อใหม่ 3 ชิ้น โดยชิ้นหนึ่งมอบไว้ให้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้า และยังคงจัดแสดงอยู่จนถึงปัจจุบันนี้

ทุกวันนี้ศูนย์ประติมากรรมของเขามีผู้เยี่ยมชม 4,000-6,000 คนต่อปี ส่วนสาขาที่ BACC ซึ่งอยู่ใจกลางกรุงเทพฯ

มีผู้เยี่ยมชมราว 2-3 หมื่นกว่าคน แต่แน่นอนในเมื่อเขาไม่เก็บค่าใช้จ่าย... “มันก็ไม่ได้นำรายได้มาให้ผมเลยครับ ค่อนข้างไปทางรายจ่าย” (หัวเราะ) เมื่อนับความทุ่มเทในการอนุรักษ์งานศิลปะ ประกอบกับความ ‘ทุ่มทุน’ ในการเสาะหาผลงานมาครอบครอง เราถามเสาะๆ เขามองว่าตนเองเป็นผู้อุปถัมภ์ศิลปิน หรือ ‘Patron’ เหมือนเช่นในวัฒนธรรมตะวันตกไหม

“วงการศิลปะไทย ถ้าเป็นศิลปินระดับตำนานจริงๆ เขาไม่ได้ให้เราเป็นผู้อุปถัมภ์หรอกครับ ถ้าเราสนใจใครเราก็ไปเป็นผู้อุปถัมภ์ให้เขา สมมติว่าเราสะสมผลงานของใครกว่า 10 ชิ้นขึ้นไป มันก็นับเป็นความสัมพันธ์ที่สตรองอยู่แล้ว อย่างผมมีผลงานของอาจารย์จักรพันธ์ุ โปษยกฤต ผมไม่กล้าพูดว่าผมเป็น Patron ของท่านหรอก เพราะท่านดูแลตัวเองได้เป็นอย่างดี พูดให้เข้าใจง่าย ๆ คือ ท่านเขียนรูปได้ตั้งตั้งเต็มม้วนแล้วครับ ระดับท่านไม่ต้องมีผู้อุปถัมภ์ ตอนท่านมัยยม 5-6 เขียนรูปพอร์ตเรตรูปละ 500 บาทตั้งแต่สมัยนั้นนะครับ ราคาแรงมาแต่ไหนแต่ไร และแรงมาตลอด (หัวเราะ) เรียกว่าผมเป็น ‘พอยก’ แล้วกัน เป็นกองเชียร์ คอลเล็กชันของอาจารย์จักรพันธ์ุไม่ใช่ของที่มีให้เลือกซื้อ แม้ในปัจจุบันนี้ใครมีเงินอยากจะซื้อก็ไม่รู้จะไปซื้อที่ไหน ไม่มีใครขาย”

แล้วคุณไปได้มาได้อย่างไร เราขงใจ “ผมก็ไปหาท่านเลยนะสิ (หัวเราะ) ตอนนั้นผมทำโครงการอนุรักษ์หุ่นหลวงซึ่งท่านดูแลซ่อมแซมอยู่ หุ่นหลวงเป็นหุ่นที่ไม่มี การสร้างใหม่มาตั้งแต่รัชกาลที่ห้าตอนปลาย ผมอยากฟื้นฟูหุ่นชนิดนี้ ก็เลยไปพบท่าน แล้วก็ได้มีโอกาสเก็บงานท่านอย่างจริงจัง”

เสริมคุณมีลูกสาวสองคน อาณาจักรทางธุรกิจหลายบริษัท และมรดกทางศิลปะมหาศาลประมาณค่ามิได้ อนาคตของเขาดูเป็นเรื่องน่าตื่นเต้น เราถามเขาว่าความสุขของวันนี้คืออะไร

“ชีวิตเราคงไม่ยืนยาวมาก นี่เป็นสิ่งที่ผมทำได้ คือการรวบรวมสิ่งเหล่านี้ไว้ในที่เดียวกัน ซึ่งคงเป็นแค่ช่วงเวลาหนึ่ง เพราะจากในประวัติศาสตร์ ไม่เคยมีอะไรอยู่ยาวนาน งานศิลปะที่ผมเก็บไว้เมื่อผมตายมันก็ไปอยู่กับลูกสาวผม เขาอาจเก็บไว้หรือคุมมันสลายไปต่อหน้าต่อตา หรือลูกของเขาอาจจะขายไป มันจะเป็นเช่นนั้นแหละ ผมรู้ดี แต่การที่มันได้มาอยู่ร่วมกันสักพักหนึ่ง ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง มันอาจจะประโยชน์กับคนอื่นที่ได้มาดูอะไรสวยๆ งามๆ พร้อมๆ กัน แล้ววันหนึ่งคนที่เป็นเจ้าของก็ยอมถลกหลังลืมนไป แต่ของนั้นต่างหากที่ดำรงความสำคัญในตัวมันเอง”

